

FARZAND TARBIYASIDA DINNING PSIXOLOGIK TA'SIRI

Toshpo'latova Nigora Avliyoqulovna

Osiyo Xalqaro Universiteti Ijtimoiy fanlar va texnika fakulteti

“Pedagogika va psixologiya” mutaxassisligi

MM4-PP-4 guruh 2-kurs magistranti

nigormunis@mail.com

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada tarbiya tushunchasining mohiyati, uning inson hayotida tutgan o'rni, bugungi globalashuv jarayoni jadal kechayotgan bir davrda yoshlarni har jihatdan barkamol qilib tarbiyalashda dinning psixologik ta'siri haqida so'z boradi.

***Kalit so'zlar:** tarbiya, e'tiqod, ta'sir, anglanilganlik, odob-axloq, ma'naviy meros*

PSYCHOLOGICAL EFFECT OF RELIGION IN CHILD EDUCATION

Tashpulatova Nigora Avliyokulovna

Asia International University Faculty of Social Sciences and Technology

"Pedagogy and psychology" speciality graduate master of group MM4-PP-4

nigormunis@mail.com

ABSTRACT

This article talks about the essence of the concept of education, its place in human life, and the psychological influence of religion in educating young people in all aspects in the era of today's globalization process.

***Key words:** education, faith, influence, awareness, morals, spiritual heritage*

KIRISH. Tarbiya – insonda ma’lum bir jismoniy, ruhiy, axloqiy, ma’naviy sifatlarni shakllantirishga qaratilgan amaliy pedagogik jarayon, insonning jamiyatda yashashi uchun zarur bo‘lgan xususiyatlarga ega bo‘lishini ta’minlash yo‘lida ko‘riladigan chora tadbirlar yig‘indisi. Tarbiya insonning insonligini ta’minlaydigan eng qadimgi va abadiy qadriyatdir, desak mubolag‘a bo‘lmaydi. Tarbiyasiz alohida odam ham, kishilik jamiyati ham mavjud bo‘la olmaydi. Chunki odam va jamiyatning mavjudligini ta’minlaydigan qadriyatlar tarbiya tufayligina bir avloddan boshqasiga o‘tadi.

Farzand tarbiyasi Islom dinida eng muhim va biz e’tibor berishimiz lozim ustuvor masalalardan biridir. Chunki sog‘lom va barkamol avlodni tarbiyalash haqida eng mukammal ko‘rsatmalar diniy kitoblarimizda ko‘rsatib o‘tilgan. Shakshubha yo‘qki, insonga berilgan ne‘matlar ichida farzand eng ulug‘laridan biridir. Shunday ekan, farzand tarbiyasga e’tiborsiz bo‘lish – Alloh bergan ne‘matga noshukrlik qilishdir. Farzandiga yoshligidan ilm-u ma’rifat berib, imon-e’tiqodli qilib tarbiya qilgan insonning farzandlari ota-onasiga dunyo va oxiratda yaxshilik olib keladi. Buning aksi bo‘lsa, ularga hasrat va nadomat bo‘ladi.

Ikki olam sarvari Payg‘ambarimiz (a.s.) yosh avlodga ta’lim tarbiya berishda ham butun ummatga namuna bo‘ldilar. U Zot yosh bolalarga katta ahamiyat berar, ularni jerkimas, g‘azablanmas edilar, ularning xatolarini koyimasdan to‘g‘irlab qo‘yar, agar to‘g‘ri ish qilishsa, haqlariga duo qilar edilar. Bunday holat farzand tarbiyalashda eng mukammal ma’naviy va psixologik jihatdan eng to‘g‘ri yo‘ldir.

Bolalarni tarbiyalashda e’tiborga olish kerak bo‘lgan ko‘plab masalalar mavjud. Ulardan eng muhimi, bizlarga omonat qilib qo‘yilgan farzandlarimizning tabiatini, odob-axloqini asrab-avaylash, ularni har xil “buzuvchi” omillardan asrashdir. Farzandimizga Qur’on va hadislarni o‘rganish, yashash, ma’nosini tushuntirishda, avvalambor, o‘zimiz komil musulmon bo‘lishga harakat qilib, unga o‘rnak bo‘lmasak va shu o‘rinda uni tarbiyalashga vaqt ajratmasak, uning tarbiyachilari internet, turli xil vaynerlar, televizorlar, ko‘chalar, do‘stlar va maktablar bo‘ladi.

Yosh bola bo'sh oppoq qog'ozga o'xshaydi. U atrofida ko'rgan va eshitgan narsalarni darhol yozib oladi. Biz to'ldirmasak, boshqalar to'ldirishi aniq. Kim o'ziga namuna qilib ko'rsatilsa, o'shani o'zlashtirib oladi, o'rnak oladi va uning shaxsiyatini rivojlantirishga katta ta'sir ko'rsatadi. To'g'ri, har bir ota-ona farzandiga faqat yaxshilikni ilinadi. Farzandi uchun ortiqcha orzu-havas qiladi va ikkalasi birga ishlaydi. Ota-ona farzandini tarbiya qilish kerak bo'lgan paytda orzu-havas uchun tirikchilik qilishga majbur bo'ladi, bola tarbiya oladigan yoshda to'liq tarbiya ololmay qoladi. Aslida, orzu-havas chiroyli tarbiya bilan bo'ladi.

XULOSA. Payg'ambarimiz sollallohu alayhi vasallamning: «Ota farzandiga chiroyli tarbiyadan ko'ra, yaxshi odob berishdan ko'ra yaxshiroq narsa meros qoldirmagan», degan hadisleri bor. Xulosa qilib aytganda, farzandlarimizni har jihatdan yetuk va barkamol qilib tarbyalashda dinning ta'siri beqiyosdir.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Shayx Muhammad Sodiq Muhammad Yusuf "Hadis va Hayot". 34-juz. Toshkent. "Hilol-Nashr", 2022, -57 b
2. . Shayx Muhammad Sodiq Muhammad Yusuf "Baxtiyor oila". Toshkent. "Hilol-Nashr", 2022
3. "O'zbekistonda din psixologiyasining ilmiy-nazariy va amaliy masalalari". Ilmiy to'plam-Toshkent-2019,199